

26. Ernest Renan: MI A NEMZET? In: *Holmi*, i. m. 1187. o.

27. Érzésem szerint Ludassy Mária is egy kicsit egyoldalúan emeli ki a „tudatos választás” mozzanatát a korántsem szabadon választható történelmi örökség tényezőjével szemben.

28. Ahhoz persze, hogy a közös múltból közös hagyomány legyen, egyfajta narratív újrafeldolgozás is szükséges, és ennek a feladatnak eleget is tett Franciaországban a XIX. század második felének pozitívista történetírása. Vö. Etienne Tassin: IDENTITÉ NATIONALE ET CITOYENNETÉ POLITIQUE. *Esprit*, 1994/1. No. 198. 103. o.

29. Teljesen nem lehet feloldani a renani

nemzeteszmében rejlő ambivalenciát: de talán Renan számára elsősorban a hovatartozás érzésének történelmi vizsgálata volt fontos, nem pedig annak körülhatárolása, mi is az előfeltétele a honpolgári jogok tudatos gyakorlásának és a honpolgárok politikai felelősségének. Vö. Etienne Tassin, i. m. 104–105. o.

30. Ezt a felejtéseméletet, azt hiszem, a holocaust sem cáfolja meg: más osztársadalmilag és megint más a hétköznapokban elevenen tartani egy emléket. Az az érzésem, hogy a holocaust túlélői közül csakis azok maradhattak Magyarországon, akik képesek voltak erre a Renan-féle „felejtésre”.

31. *Holmi*, i. m. 1188. o.

Kántor Péter

A FOLYAMI KÖLTŐ

45 éves folyami költő vagyok.
Bármit jelentsen is ez,
számolni kell vele,
ha másnak nem is, legalább nekem.
Folyami költő, a Duna bal partján,
magyar, és ráadásul dohányos.
De mindenkinek megvan a maga baja.
Egyébként nem akarok panaszkodni,
eszem ágában sincs,
csak kinézek az ablakon,
nézem a Dunát,
és a folyami költőségemre gondolok,
arra, hogy mi következik ebből,
édes és keserű dolgok nyilván,
és közben hallgatom a beszűrődő zajokat,
autókerek surrogását,
verébsiripelést,
villamos-zúgást, kutyaugatást,
távoli hangokat.

Bezzeg a tenger!
A tenger, amelyben összegyűlik és szétterül,
és megáll az idő!
Ha hanyatt fekszem rajta,
és széttárom a karom,
akárha az örökkévalóságra feszülnék ki,
az ringatna, azon lebegnék.
Ha úszom benne,
egy olyan világban,
amelynek mintha nem is volna túlpártja.
Elfejtem a kenyér ízét,
nem jut eszembe a kedvenc hidam,
nem jut eszembe az *Anyám tyúkja*,
minek az nekem?
Ettől megrémülök,
gyorsan visszafordulok,
bozót, posztmodern főveny vagy akármilyen,
fő, hogy legyen, lehessen hova fordulni.
Folyami költő vagyok, nem vitás.

És itt van a Duna!
Ez a szürkés, barnás, zöldes, sárgás,
aranyos, ezüstös, fekete folyó –
a mulandóság metaforája.
Cseppre csepp, percre perc,
senki sem léphet kétszer ugyanabba a folyóba,
hiába nem hiszed, hiába ingatod a fejed,
előbb-utóbb rájössz,
amikor tizedszer lépsz ugyanabba a gödörbe,
a parton, ahol házad, kulcsod, foteled van.

A folyó is állandó, persze,
állandóan folyik,
szakadatlan búcsú és megérkezés,
folyamatos jövés-menés a folyó.
Vízcseppek generációi hullámzanak,
torlódnak egymás hegyén-hátán,
a fiúk leöldösik az apákat,
kis csitrik bukducsolnak
ösztvér öregek között,
de a partról nézve
a megszólalásig hasonló
a tegnapi folyó és a mai folyó.
Ha fúj, ha esik,
vonul a maga medrében,
és nincs az az erő,
amely megállíthatná,

mert akkor a folyó
megszűnne folyó lenni,
a múltó
megszűnne múltni,
és a folyami költő
becsukhatná a boltot.
Hiszen a folyami költő
az elmúlásból él, abból,
hogy semmi sem tart örökké,
csak a folyó vonulása,
már ha nem szárad ki belőle a víz.
De hát miért száradna ki?
Nem vagyunk Arizonában, Mexikóban,
azok a folyómedrek (arroyas)
nem is teremnek folyami költőket,
hanem más költőket,
meg nagy fehér és fekete kutyákat,
akik izgatottan rohangálnak a kihalt,
kiszáradt folyómedrekben,
valami élet után szimatolva,
ami volt és lesz,
de ami éppen rejtezkedik.
Szó se róla,
rokonai ők is a folyami költőnek,
ki nem rokona neki,
akit a mulandóság édessége
és keserősége táplál,
aki születése pillanatától kezdve
emlékek foglya,
aki maga sem egyéb,
mint a jövőre vetülő emlék,
két lábon járó dagerrotípiá,
amit ha megérintesz, meggyógyulsz,
vagy elveszited a szemed világát,
és csak sírsz és sírsz könnytelenül,
és csak sír és sír könnytelenül,
de sírásába disznórőfögés,
lónyertés hangja vegyül,
mert sietnie kell,
szeretnie, gyűlölnie,
építenie és rombolnia,
belerajzolnia ködös vízióját
a ködös holnapba, holnaputánba,
mert minden egyesülése
a válás csiráit szaporítja,
hát kapaszkodik és szökdel,
mint ágról ágra a majom,

napról napra, ahogy kell,
vonul, ahogy a folyó vonul,
és csak a hordalék a parton,
csak az tornyozódik,
az az idegen anyagokkal átitatott
szerelmes, csillogó szemét,
a mulandó iránti
örök hűség,
a folyami költő versei
a konzervdobozok között.

Folyami költő,
magyar, és ráadásul dohányos,
felállok, kinyitom az ablakot,
egy autóriasztó sivít,
a téren óvodások
rohamozzák a mászókat,
egy kopasz, csenevész fán
helyet foglal egy madár,
azt hiszem, minden rendben,
bármit jelentsen is ez,
azt hiszem, számoltam vele
eleitől fogva.